

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره هشتم - سال سوم
تاریخ چاپ ۱۳۸۹/۱۰/۲۸

شماره چاپ ۱۲۵۰
شماره ثبت ۴۷۴

یک شوری

طرح نظارت مجلس بر امور نمایندگان

یک فوریت این طرح در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۸۹/۷/۴
به تصویب نرسید.

کمیسیونهای ارجاعی

مشترک [اصل نودم (۹۰) قانون اساسی - قضائی و
حقوقی - تدوین آئین نامه داخلی مجلس]

اصلی:

فرعی:

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران شأن و جایگاه والایی برای مجلس شورای اسلامی و نمایندگان در نظر گرفته شده است. طبق اصل (۷۱) قانون اساسی «مجلس شورای اسلامی در عموم مسائل در حدود مقرر در قانون اساسی می‌تواند قانون وضع کند» و همچنین بر اساس اصل (۸۴) «هر نماینده در برابر تمام ملت مسؤول است و حق دارد در همه مسائل داخلی و خارجی کشور اظهار نظر نماید.»

لزوم کارآمدی مجلس و نمایندگان جهت انجام وظایف بر هیچ‌کس پوشیده نیست و حضرت امام خمینی (ره) در همین رابطه فرمودند «مجلس در رأس امور است». نمایندگان ملت در سوگند خود مندرج در اصل (۶۷) قانون اساسی تعهد می‌نمایند که پاسدار حریم اسلام و نگاهبان دستاوردهای انقلاب اسلامی ملت ایران و مبانی جمهوری اسلامی بوده و در انجام وظایف و کالت، امانت و تقوا را رعایت نمایند. در این راستا موضوع حفظ شئون نمایندگان بارها مورد تاکید امام راحل و رهبر معظم انقلاب قرار گرفته است.

فرمایشات مورخ ۱۸/۳/۸۹ مقام معظم رهبری در دیدار نمایندگان محترم با معظم‌له در خصوص اعمال نظارت مجلس و مردم بر نمایندگان مبنی بر این‌که: «... مجلس نسبت به دستگاههای اجرائی کشور شأن نظارتی دارد، یک شأن نظارتی هم برای خود مجلس و برای آحاد نمایندگان تعریف کنید. اگر

شما امروز توانستید یک سازوکار کنترلی متقن و محکم برای نظارت بر کار نماینده پایه‌گذاری کنید تا هر وقتی که این دستگاه خوب کار کند اجرش مال شماست» (تکبیر نمایندگان)

فرصتی است برای این‌که این خلاء جدی در مجلس با اقدام عمومی نمایندگان برطرف گردد.

یادآوری می‌شود دارندگان مشاغل حرفه‌ای نظیر قضات و اعضاء هیأت علمی و حتی کارکنان اداری و اصناف نیز هریک دارای مراجع نظارتی هستند که برای حفظ شئون اداری و شغلی آنان نسبت به اعمال نظارت بر کار خود اقدام می‌نمایند. همچنین نتایج مطالعات تطبیقی مؤید آن است که در سایر کشورها نیز ابزارهای متعددی برای اعمال نظارت بر عملکرد مجلس و نمایندگان وجود دارد. از جمله در بسیاری کشورها نمایندگان از اشتغال خارج از شغل نمایندگی ممنوع بوده و باید کلیه منابع مالی و درآمدی خود و هزینه‌های انتخاباتی را اعلام دارند. از دریافت هدیه ممنوع هستند و در صورتی که منافی نسبت به مصوبات مجلس داشته باشند از حق رای یا اظهارنظر در این موضوعات ممنوع هستند. لذا با توجه به آموزه‌های دینی و توصیه‌های حضرت امام (ره) و مقام معظم رهبری (مدظله العالی) و نتایج پژوهشهای تطبیقی با سایر کشورها و به منظور ارتقاء سطح شأن و منزلت مجلس و نمایندگان و همچنین اعمال نظارت بر عملکرد شان طرح یک فوریتی نظارت بر امور نمایندگان به شرح پیوست تقدیم می‌گردد.

اسلامی - سعادت - حسین فدایی - حداد عادل - یحیی زاده - هدایت خواه -
 نجابت - رجائی - روح الله عباسپور - فولادگر - کمالیان - قنبری - آقاتهرانی -
 زارعی - سلیمی - عزت الله دهقان - زاکانی - نوباوه وطن - رسایی - حسنونند -
 سروری - توکلی - غفوری فرد - گرانمایه پور - افتخاری - آوایی - موسوی
 لارگانی - جلالیان - کائیدی - کرمی راد - نادران - کامران - کوهی باغاناری -
 موسوی مبارکه - نوروزی - احمد علی مقیمی - امین حسین رحیمی - سودانی -
 احمدی بیغش - آقازاده - محمد دهقانی - فرهنگی - بنایی - آلیا - لطفی -
 سید کاظم موسوی - تأمینی - نظری مهر - نقوی - صفایی - کوثری - گروسی -
 قاسم محمدی - بشیری - ولی اسماعیلی - میگلی نژاد - رنجبرزاده - مفتاح -
 مطورزاده - منصور رضی - فاطمه رهبر - محمد تقی رهبر - سید فاضل
 موسوی - نکونام - موحّد - اسد اللہی -
 سید نجیب حسینی - قوامی - قاضی زاده - کوچکی نژاد - نصر الله ترابی - قادری -
 پولادی - عزتی - دستغیب (علی اصغر) - غفار اسماعیلی - بابا احمدی -
 الهیان - جلالی - علی کریمی - بزرگواری - شاهرخی - جواد کریمی -
 ابوالقاسم رحمانی - حسن پور - کوچک زاده - اسدی - شجاعی کیاسری -
 طباطبایی نژاد - دهقان ناصر آبادی - ادیانی راد - سید قدرت الله حسینی - خسته
 بند - اکبری - پزشکیان - عیسی جعفری - دلچ پوش - حسینی دولت آبادی -
 حجت الله رحمانی - خباز - آقای - رضا حسینی - رحیمی نسب - اکبریان -
 فرمند - نیکنام - سید حسین هاشمی - قاضی پور - مصباحی مقدم - آرین
 منش - قره خانی - مقدسی - علی اصغر حسینی - اختیاری - ضابطی -
 ملک محمدی - عبدالجبار کرمی - غلامرضا کرمی - صدر - دلخوش -
 اخوان بیطرف - سواری - فتحی پور - رستکار - ناطق نوری - غضنفر آبادی -
 نجف نژاد - بروغنی - اقبال محمدی - دوگانی - عباسپور تهرانی فرد - محسنی
 ثانی - کواکبیان - منادی - میر خلیلی - ونایی - حجازی - یوسفیان ملا -
 محمد علی رضایی - بت کلیا - انوشیروان محسنی - محمدرضا رضایی -
 محمد قیوم دهقانی - محمدیاری - بهروز جعفری - ابطحی - مهدوی - بهمن
 محمدی - مرندی - ابراهیمی

طرح نظارت مجلس بر امور نمایندگان

فصل اول - تعاریف

ماده ۱- در این قانون کلمات زیر در معانی مشروحه مربوط به کار برده می شود.

الف- آئین نامه داخلی: آئین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی

ب- هیأت رئیسه: هیأت رئیسه مجلس شورای اسلامی

ج- کمیسیون: کمیسیون اصل نودم (۹۰) قانون اساسی

د- دستگاههای اجرائی: کلیه دستگاههای موضوع ماده (۵) قانون

مدیریت خدمات کشوری

ه- مرکز: مرکز پژوهشهای مجلس شورای اسلامی

و- مجلس: مجلس شورای اسلامی

ز- منشور اخلاقی: مصوبه کمیسیون در اجراء ماده (۱۸) این قانون که

پس از تأیید، نمایندگان مجلس متعهد و ملزم به رعایت آن می باشند.

ح- کمیته نظارتی: کمیته ای است متشکل از هفت نفر از نمایندگان

موضوع ماده (۱۴) این قانون به ترتیب زیر:

۱- رئیس کمیسیون (به عنوان رئیس)

۲- دو نفر از اعضای هیأت رئیسه به انتخاب آنان، که یکی از این دو از

نواب رئیس خواهد بود.

۳- دو نفر از اعضای ثابت کمیسیون به انتخاب کمیسیون

۴- یک نفر از اعضای غیر ثابت کمیسیون به انتخاب کمیسیون

۵- یک نفر از اعضای کمیسیون قضائی و حقوقی با سابقه حقوقی و یا

قضائی به انتخاب آن کمیسیون

ط- نماینده: نماینده مجلس شورای اسلامی

فصل دوم - لزوم حفظ شأن و منزلت نمایندگان

ماده ۲- با توجه به مسؤولیت هر نماینده در برابر تمام ملت و حق اظهارنظر وی در همه مسائل داخلی و خارجی کشور، قائم به شخص بودن سمت نمایندگی و آزادی نمایندگان مجلس در مقام ایفاء وظایف قانونی و اعمال رأی خود و لزوم حفظ شأن و منزلت مجلس، هیأت رئیسه مکلف است امکانات لازم برای ایفاء وظایف نمایندگی از قبیل مسکن، دفتر مراجعات مردمی، انجام مأموریت، حضور در حوزه‌های انتخابیه و اقصی نقاط کشور، منابع مطالعاتی و پژوهشی و آموزشی، وکیل و مشاور، اخبار و اطلاعات را برای کلیه نمایندگان به شکل کامل، شفاف و محاسبه‌پذیر برای دوره چهارساله نمایندگی فراهم نماید.

ماده ۳- نمایندگان می‌توانند با هماهنگی کمیسیون‌های تخصصی مربوط به کلیه مراجع و مجامع مرتبط با دستگاههای اجرایی بدون دخالت در امور اجرایی مراجعه و اطلاعات لازم مورد نیاز خود را که دارای طبقه بندی نباشد، کسب کنند. در این صورت کلیه مقامات و مسؤولان دستگاههای اجرایی مکلفند با حفظ شأن و منزلت نمایندگان، اطلاعات مربوط را در اختیار آنان قرار دهند.

تبصره ۱- عدم ارائه اطلاعات از سوی مقامات و مسؤولان فوق مشمول قانون رسیدگی به تخلفات اداری خواهد بود.

تبصره ۲- نمایندگان مراجعه کننده به دستگاههای مذکور لازم است گزارش خود را به کمیسیون تخصصی ذی‌ربط مجلس جهت اقدام لازم منعکس نموده و در صورت درخواست نماینده، کمیسیون مربوط مکلف است نتیجه بررسی و اقدامات خود در این خصوص را حداکثر پس از ده روز به هیأت رئیسه و نماینده مربوط تسلیم نماید.

ماده ۴- اظهار نظر و اقدام نمایندگان در ایفاء وظایف نمایندگی عنوان مجرمانه نداشته و نمی‌توان آنان را به این سبب تعقیب، توقیف، محکوم و یا محروم کرد.

تبصره- کلیه اقداماتی که نماینده به موجب قانون بر عهده دارد و بدان مبادرت می‌ورزد، شامل نطق‌هایی که براساس آیین‌نامه داخلی انجام می‌شود، بحث‌های داخل دستور، بحث‌های جلسات کمیسیون‌ها و کمیته‌ها و کارگروه‌های تخصصی متشکله با تصویب کمیسیون‌ها، شرکت در کلیه رأی‌گیری‌های مربوط به مجلس اعم از صحن، کمیسیون‌ها، کمیته‌ها، کارگروه‌ها، هیأت‌های تحقیق و تفحص و ابراز نظرات موافق و مخالف، سؤال، استیضاح، تحقیق و تفحص، نظراتی که در جریان رأی اعتماد به وزرا مطرح می‌شود و عدم صلاحیت رئیس‌جمهور و مأموریت‌هایی که آنان از طرف مجلس انجام می‌دهند، از جمله عضویت در شوراها و مجامع و یا شرکت در جلسات کارگروه‌ها و موارد مشابه آن از وظایف نمایندگی به شمار می‌رود.

ماده ۵- هیأت رئیسه در اجراء ماده (۲۳) آئین‌نامه داخلی مکلف است به منظور حفظ شأن، منزلت، اقتدار مجلس و دفاع از حقوق و جایگاه قانونی نمایندگان که در ایفاء وظایف نمایندگی مورد تعقیب قرار گرفته و یا اتهامی علیه آنان طرح می‌شود حمایت‌های حقوقی و قانونی لازم را از جمله استفاده از خدمات وکلاء و مشاوران مجرب به عمل آورد.

ماده ۶- مرکز موظف است جهت ارتقاء سطح آگاهی و کیفیت اظهار نظر نمایندگان در قانونگذاری و نظارت، نسبت به برگزاری دوره‌های آموزشی اقدام نماید.

تبصره ۱- شرکت در دوره‌های مذکور به عنوان یکی از عوامل تعیین‌کننده جهت عضویت شرکت‌کنندگان در هیأت رئیسه و کمیسیون‌های تخصصی

در نظر گرفته خواهد شد. نمایندگانی که سابقه حضور در کمیسیونهای تخصصی و هیأت رئیسه را داشته‌اند از شمول این تبصره مستثنی هستند.

تبصره ۲- آموزشهای مربوط به منتخبین مجلس در فاصله اعلام تأیید انتخابات توسط شورای نگهبان تا زمان شروع به کار مجلس جدید در هر دوره برگزار خواهد شد.

ماده ۷- کلیه هزینه‌های مربوط به مأموریت‌های داخلی و خارجی نمایندگان به عهده مجلس شورای اسلامی است.

تبصره ۱- همراهی نمایندگان با هیأت‌های اعزامی از سوی دستگاه‌های اجرائی و یا اعزام آنان به مأموریت‌های داخل و خارج از کشور با تأیید هیأت رئیسه مجاز بوده و هزینه‌های مربوط از سوی مجلس پرداخت خواهد شد.

تبصره ۲- همراهی اعضای خانواده نمایندگان در این مأموریتها با تأیید هیأت رئیسه و در صورت پرداخت هزینه آن از سوی نمایندگان مجاز است.

تبصره ۳- مسافرت خارجی شخصی نمایندگان قبل از انجام باید به اطلاع هیأت رئیسه برسد.

ماده ۸- کمیسیون مکلف است حداکثر ظرف دو ماه نظام ارزشیابی و روش‌های تشویقی برای حمایت از نمایندگانی که در اجراء وظایف نمایندگی فعالیت مؤثر و جدی داشته‌اند را تهیه و جهت تصویب به هیأت رئیسه ارائه نماید.

ماده ۹- در صورتی که نماینده مجلس متهم به ارتکاب جرم باشد، بازداشت وی در زمان نمایندگی صرفاً بپیشنهاد کمیته و تصویب کمیسیون ممکن خواهد بود. در این موارد دادستان ادله مثبتی برای بازداشت را به منظور سلب مصونیت از نماینده به هیأت رئیسه ارائه می‌دهد. این موارد خارج از نوبت در دستورکار کمیته نظارتی قرار خواهد گرفت و در صورتی که ادله مذکور به تشخیص کمیته قانع کننده باشد، با پیشنهاد کمیته و تصویب کمیسیون

از نماینده سلب مصونیت می‌شود. عدم سلب مصونیت از نماینده، مانع رسیدگی به اتهام او در مراجع قضائی نیست، ولی اجراء محکومیت‌های سالب آزادی، با سلب مصونیت از نماینده و یا خاتمه دوره نمایندگی ممکن است.

ماده ۱۰- در صورتی که محکومیت نماینده در دوران نمایندگی وی قطعی شود، و این محکومیت صرفاً به خاطر اتهامی باشد که قبل از نمایندگی متوجه او بوده و رسیدگی به آن نیز در همان زمان آغاز شده است، اجراء حکم سالب آزادی به ترتیب مقرر در ماده قبل صورت خواهد گرفت.

فصل سوم - نظارت

الف - نظارت مجلس بر مجلس

ماده ۱۱- هیأت رئیسه موظف است در هر دوره، اولویتهای کاری مجلس و کمیسیونهای تخصصی را بر اساس اصول قانون اساسی، رهنمودهای رهبر انقلاب اسلامی، سیاستهای کلی نظام و سند چشم‌انداز تعیین و روشهای انجام امور را تبیین و به مورد اجراء گذارد.

تبصره ۱- هیأت رئیسه موظف است گزارش این اقدامات را همه ساله تهیه نماید که ضمن ارسال برای رهبر انقلاب اسلامی در صحن علنی مجلس قرائت می‌شود.

تبصره ۲- در خصوص مواردی که دولت در اجراء سیاستهای کلی نظام و تحقق اهداف سند چشم‌انداز مکلف به تقدیم لایحه باشد، هیأت رئیسه موظف است هماهنگی لازم را جهت تعامل با دولت بدین منظور و پیگیری، یا اعمال ابزارهای نظارتی مجلس در این خصوص به عمل آورد.

ماده ۱۲- کمیسیون موظف است هر شش ماه یکبار گزارش عملکرد مجلس، هیأت رئیسه، کمیسیونهای تخصصی، نمایندگان منتخب و ناظر مجلس در شوراها و نهادهای حکومتی و...، نمایندگان مجلس و سازمان اداری مجلس را پس از اخذ گزارش از آنها تهیه و به ترتیب مقتضی به اطلاع آنان برساند. این اشخاص ظرف ده روز نظرات خود را به کمیسیون ارائه خواهند نمود، کمیسیون تا پایان هر سال نسبت به نهایی سازی گزارش اقدام و گزارش نهایی را در قالب گزارش سالانه عملکرد مجلس ضمن ارسال برای رهبر انقلاب اسلامی به تشخیص کمیسیون برای قرائت در صحن علنی مجلس منتشر خواهد نمود.

ب- نظارت مجلس بر نمایندگان و کمیسیونهای تخصصی

ماده ۱۳- به منظور ارتقاء سطح نظارت مجلس بر نمایندگان و سامان دادن و کارآمد سازی مجلس، کمیته نظارتی با وظایف ذیل تشکیل می گردد:

- ۱- بررسی و رسیدگی به شکایات و گزارشهای واصله و ارجاعی در خصوص نمایندگان از اشخاص حقیقی و حقوقی.
- ۲- تهیه گزارش سالانه از عملکرد مجلس شورای اسلامی شامل هیأت رئیسه، کمیسیونهای تخصصی و نمایندگان.
- ۳- دریافت گزارش عملکرد شش ماه یکبار از کمیسیونهای تخصصی، و از نحوه حضور نمایندگان در جلسات علنی و کمیسیونهای تخصصی از هیأت رئیسه و رؤسای کمیسیونها.
- ۴- سایر موارد به تشخیص رئیس مجلس یا تقاضای رؤسای کمیسیونها.

تبصره- نحوه اداره جلسات کمیته نظارتی و اتخاذ تصمیم برای رسیدگی به شکایات و گزارشهای واصله برابر آئین نامه ای خواهد بود که توسط کمیته نظارتی تهیه و پس از تصویب کمیسیون به مورد اجراء گذاشته خواهد شد.

ماده ۱۴- کلیه مراحل رسیدگی و اقدامات کمیته نظارتی محرمانه بوده و بدون تصویب کمیسیون و جاهت قانونی ندارد.

ماده ۱۵- کمیته نظارتی مکلف است نسبت به موارد ارجاعی و وظایف محوله طبق مواد قبل ضمن اعلام مراتب به کمیسیون ظرف یک‌ماه اظهارنظر نماید و می‌تواند برای یک نوبت و به مدت سی‌روز از کمیسیون تقاضای تمدید مهلت کند. در صورت عدم ارائه نتایج حاصل از بررسی، کمیسیون رأساً تصمیم‌گیری خواهد نمود.

ماده ۱۶- گزارشهای واصله از کمیته نظارتی حداکثر ظرف یک‌ماه در کمیسیون مورد رسیدگی قرار گرفته و پس از احراز تخلف نماینده یا نمایندگان از این قانون، منشور اخلاقی، آئین‌نامه داخلی و سایر ضوابط لازم الاجراء که شأن و منزلت مجلس یا نماینده را مخدوش نموده مراتب برای مرتبه اول به هیأت رئیسه گزارش می‌شود تا با نظر رئیس مجلس تصمیم مقتضی اتخاذ و یک یا چند مورد ذیل اعمال گردد:

الف- تذکر بدون درج در پرونده

ب- أخذ تعهد کتبی مبنی بر عدم تکرار تخلف

ج- تذکر کتبی با درج در پرونده

د- کسر یک تا سه ماه حقوق و مزایا

تبصره- در صورتی که اقدامات نماینده جرم تلقی شود موضوع برای رسیدگی و صدور حکم به قوه قضائیه ارجاع خواهد شد.

ماده ۱۷- منشور اخلاقی نمایندگان حاوی ضوابط و شاخصهای موضوع سوگندنامه نمایندگان مندرج در اصل شصت و هفتم (۶۷) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و حفظ شؤونات نمایندگان حداکثر ظرف سه ماه توسط

کمیته نظارتی تهیه و با پیشنهاد کمیته مذکور به تصویب کمیسیونهای مشترک اصل نودم (۹۰) و آئین نامه داخلی مجلس خواهد رسید.

ماده ۱۸- در صورت ارائه گزارش از سوی کمیته نظارتی مبنی بر تکرار تخلف نماینده و احراز آن توسط کمیسیون، هیأت رئیسه با پیشنهاد کمیسیون ضمن اعمال یکی از مجازاتهای ماده (۱۷) یکی از موارد ذیل را نیز برای شش ماه تا دو سال اعمال می نماید.

الف- محرومیت یا لغو عضویت در هیأت رئیسه مجلس و یا هیأت رئیسه کمیسیونهای تخصصی و خاص

ب- محرومیت یا لغو عضویت و یا نمایندگی در مجامع و شوراهای یا کمیته های تحقیق و تفحص

ج- تعویق نطق نماینده موضوع ماده (۱۰۶) آئین نامه داخلی مجلس.
تبصره- در موارد خاص و غیر مجرمانه با تأیید کمیسیون و هیأت رئیسه حسب مورد ضمن قرائت گزارش در مجلس و یا اعلام عمومی، موضوع به اطلاع شورای نگهبان خواهد رسید.

ماده ۱۹- در مواردی که نماینده متخلف حسب مورد عضو کمیته نظارتی و یا کمیسیون باشد، حق شرکت در جلسات مربوط و اعمال حق رأی در خصوص تصمیمات متخذه نسبت به خود را ندارد. مجازاتهای موضوع مواد (۱۷) و (۱۹) این قانون در این موارد به نحو مشدد اعمال خواهد شد.

ماده ۲۰- قوه قضائیه موظف است در اجراء این قانون شعبه خاصی را برای رسیدگی به موضوعات ارجاعی تشکیل داده و خارج از نوبت به موارد ارجاعی رسیدگی نموده و نتیجه را ظرف یک ماه به کمیسیون اعلام نماید.

تبصره ۱- شعبه مجاز است در صورت عدم امکان رسیدگی مهلت را برای یک ماه دیگر تمدید و موضوع و دلایل تعویق را به اطلاع کمیسیون برساند.

تبصره ۲- رسیدگی قضائی و صدور رأی برائت نماینده مانع از اجراء تصمیمات متخذة توسط مجلس و یا کمیسیون در خصوص تخلفات ارتكابی نخواهد بود.

ماده ۲۱- در مواردی که جرائم ارتكابی به موجب گزارش کمیته نظارتی و تصویب کمیسیون و یا با اصدار حکم قطعی، منجر به احراز فقدان شرایط اساسی نمایندگی شود. پیشنهاد ابطال اعتبارنامه نماینده توسط کمیسیون به هیأت رئیسه ارائه خواهد شد تا با اولویت در دستورکار مجلس قرار گرفته و طبق آئین‌نامه داخلی مطابق رأی مجلس اقدام گردد.

تبصره- اگر متخلف قبل از قرائت گزارش کمیسیون در صحن علنی اقدام به استعفاء نماید استعفاء بدون مذاکره در صحن علنی به رأی گذارده خواهد شد و فقط گزارش کلی آن به صحن علنی مجلس و شورای نگهبان منعکس می‌شود.

ماده ۲۲- نتیجه اقدامات به‌عمل آمده در صورت لزوم با تصویب کمیسیون در جراید و نشریات ملی و محلی انتشار خواهد یافت.

ماده ۲۳- به‌جز عضویت در هیأت علمی دانشگاهها و تدریس و یا سمتهای آموزشی در دانشگاهها و مؤسسات پژوهشی و تحقیقاتی، تصدی هر نوع شغل دیگر و نیز ریاست و مدیریت عامل و عضویت در هیأت مدیره، هیأت امناء، هیأت مؤسس و سایر ارکان مؤسسات و شرکتهای خصوصی و تعاونی و مؤسسات و شرکتهایی که تمام یا قسمتی از سرمایه آن متعلق به دولت جمهوری اسلامی ایران و یا مؤسسات عمومی و یا شرکتهای دولتی است، همچنین شرکت در طرح‌های مطالعاتی، پژوهشی و عمرانی به سفارش مؤسسات و شرکتهای مزبور به هر عنوان و نیز تصدی به هر نوع شغل و سرپرستی آن وقضاوت و وکالت دادگستری، مشاوره حقوقی و کارشناسی

رسمی دادگستری و تصدی به دفاتر ثبت اسناد و املاک و ازدواج و طلاق، برای نمایندگان در زمان تصدی به نمایندگی ممنوع است.

ماده ۲۴- در صورت نقض حکم ماده (۲۴)، موضوع در کمیته نظارتی بررسی و با اعلام کمیته نظارتی این نماینده مکلف است ظرف ده روز از سمتهای مربوطه استعفاء داده و مراتب را کتباً به کمیته اعلام نماید، در غیر این صورت موضوع با تصویب کمیسیون ضمن اعلام به شورای نگهبان، جهت رسیدگی وفق قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل، به قوه قضائیه ارجاع خواهد شد.

تبصره- در هر صورت پس از صدور حکم محکومیت از سوی قوه قضائیه تمامی دریافت‌های غیرقانونی نماینده بر خلاف حکم این قانون پس از تصدی به سمت نمایندگی، باید از سوی متخلفین از این ماده به حساب خزانه واریز شود. این افراد مجاز به ثبت نام برای انتخابات در دوره بعدی نیستند.

ماده ۲۵- نمایندگان موظفند تمامی منابع درآمدی مستمر و نیز دارایی‌های منقول و غیرمنقول خود و همسرشان را در ابتداء هر دوره نمایندگی به کمیسیون، بر طبق فرمی استاندارد اعلام نمایند.

تبصره- نمایندگان هرگونه تغییر اساسی در دارایی و منابع درآمدی مذکور را همه‌ساله به کمیسیون اصل نودم (۹۰) اعلام می‌نمایند.

ماده ۲۶- در مواردی که کمیسیون به این نتیجه برسد که دارایی نماینده به ناحق افزایش یافته، تا قبل از انتخابات دوره بعد، پرونده جهت اطلاع به شورای نگهبان، و جهت رسیدگی به دستگاه قضائی ارسال می‌شود.

ماده ۲۷- دریافت هرگونه هدیه نقدی یا غیرنقدی غیر متعارف از اشخاص حقیقی یا حقوقی خصوصی یا عمومی و دولتی داخلی یا خارجی، تحت هر عنوان به وسیله نمایندگان ممنوع است.

تبصره ۱- هدایای متعارف از سوی بستگان و آشنایان از این حکم مستثنی است.

تبصره ۲- هدایایی که نمایندگان مجلس به واسطه نمایندگی و در چهارچوب عرفهای رایج، در سفرهای خارجی دریافت می کنند، باید به مجلس تحویل داده شود.

تبصره ۳- اهداء هدایا از سوی ریاست مجلس و نمایندگان در چهارچوب پروتکل های رایج در عرف دیپلماتیک بر طبق دستورالعملی است که از سوی هیات رئیسه با هماهنگی وزارت امور خارجه تهیه و ابلاغ خواهد شد.

ماده ۲۸- استفاده از اختیارات نمایندگی و أخذ هر نوع امکانات و امتیازات از بخش دولتی، عمومی و خصوصی به هر عنوان و هر شکل، توسط نماینده به نفع خود و اقربای وی به ناحق، و اعمال نفوذ و استفاده از سمت نمایندگی برای این منظور و سوء استفاده از اطلاعات و اسناد در دسترس وی ممنوع است.

ج - نظارت مردم بر نمایندگان و مجلس

ماده ۲۹- هر یک از اشخاص حقیقی و حقوقی می توانند شکایات، اسناد و گزارشهای مستند خود را درباره عملکرد نمایندگان، مجلس و کمیسیونها طبق چهارچوبی که به این منظور از سوی کمیسیون در اختیار همگان قرار می گیرد به کمیته نظارتی ارسال نماید.

ماده ۳۰- صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران موظف است به منظور انعکاس مستمر اخبار، فعالیتها و گزارش عملکرد مجلس، کمیسیونهای تخصصی و نمایندگان در ایفاء وظایف نمایندگی در حوزه قانونگذاری و نظارت، برنامه های تخصصی مناسب را برای مجلس به صورت ملی و استانی تهیه و پخش نماید.

فصل چهارم - مواد متفرقه

ماده ۳۱- کلیه دستگاههای اجرائی موظفند ضمن در اختیار گذاردن اطلاعات و مدارک مورد درخواست کمیته نظارتی، هر گونه اطلاعی در مورد فعالیتهای خارج از شئون شغلی نمایندگی و یا تخلف نمایندگان از این قانون و سایر مقررات لازم الاجراء را به کمیته نظارتی اعلام نمایند.

ماده ۳۲- وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی موظف است ترتیبات لازم را برای انتشار موارد موضوع این قانون در جراید ملی و محلی به تناسب موضوع فراهم نماید. گزارشهای منتشره بر اساس این قانون در روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران نیز درج میگردد.

ماده ۳۳- ساختار و تشکیلات متناسب با اجراء این قانون با پیشنهاد کمیسیون به تصویب کمیسیونهای مشترک اصل نودم (۹۰) و آئیننامه داخلی مجلس خواهد رسید.